Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Image not found or type unknow

Державний обліковий номер: 0508U000391

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 01-07-2008

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шкляр Сергій Петрович

2. Shklyar Sergiy Petrovich

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 14.01.02

Назва наукової спеціальності: Внутрішні хвороби

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 23-05-2008

Спеціальність за освітою: 7.110101

Місце роботи здобувача: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: 61022, Харків, проспект Науки, 4

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.600.04

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: 61022, Харків, проспект Науки, 4

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 76.29.29

Тема дисертації:

1. Патогенетичні та клінічні аспекти поєднаних захворювань бронхолегеневої і травної систем у молодому віці.

2. Pathogenetic and clinic aspects of associated diseases of bronchopulmonary and digestive systems in young age.

Реферат/анотація:

1. Об'єкт дослідження: хронічні захворювання легенів поєднані з хронічними захворюваннями шлунково – кишкового тракту у осіб молодого віку. Мета дослідження: розробити патогенетично обґрунтовану систему клінічного моніторингу та ранньої діагностики клінічних варіантів поєднаної патології травної та бронхолегеневої систем і визначити шляхи до підвищення ефективності лікувально - профілактичних заходів на підґрунті вивчення імунометаболічного континууму у хворих молодого віку. Методи дослідження: клініко – популяційний, клініко – анамнестичний, клініко – функціональні: біохімічні, біофізичні, імунологічні, морфологічні; клініко – аналітичні, клініко – інформаційні, статистичні. Практичне значення отриманих результатів: Дослідження мають теоретичне і практичне значення у галузі клінічної медицини: внутрішніх хвороб, пульмонології, гастроентерології, сімейній медицині. Цінність дослідження полягає у реалізації системного підходу до удосконалення діагностики та лікування хворих молодого віку з хронічними захворюваннями шлунково-кишкового тракту та бро-нхолегеневої системи в умовах їх

поєднання на підставі використання діагностичної цінності спільних факторів ризику та визначення інтеґративних патогенетичних механізмів формування та розвитку патології. Обґрунтовано систему стратифікації ризику, ранньої діагностики та профілактики поєднаних хронічних захворювань у молодому віці. Розроблено стандартизовану методику індивідуальної та популяційної оцінки високого ризику і систему клінічного моніторингу. Визначені клініко – метаболічні критерії та складено клініко – функціональну класифікацію реакцій на рівні окремих підсистем окислювального гомеостазу. Ви-ведені формули розладів та „мішені" дії антиоксидантних за-собів у хворих на хронічні захворювання шлунково – кишко-вого тракту та легенів. Визначені критерії та складено клініко – функціональну класифікацію захисно / пристосувальних ре-акцій системи імунного захисту, обґрунтовано виведення фо-рмули функціонування імунної системи та її розладів, а також „мішені" дляімунокорегуючої терапії у хворих молодого ві-ку. Опрацьовано систему діагностичних та прогностичних ал-горитмів щодо оцінки ризику та синдромологічної оцінки тя-жкості клінічного перебігу поєднаних захворювань у моло-дому віці. Результати дослідження обґрунтовують спрямова-ність впливу на популяційному, сімейному та індивідуально-му рівні та структуру програм первинної і вторинної профіла-ктики у молодому віці. Важливими для практичного використання є опрацьовані нові способи оцінки профілактичного потенціалу здоров'я, створення класифікації морфофункціо-нального стану та тяжкості порушень моторноевакуаторної функції шлунка, клініко – метаболічної класифікації компен-саторних реакцій та оцінки тяжкості психосоматичних розла-дів, а також способи оцінки ефективності профілактики. Наукова новизна отриманих результатів: Новизна результатів дослідження полягає у теоретичному уза-гальненні та вирішенні наукової проблеми – визначення спіль-них механізмів розвитку захворювань травної та бронхолегене-вої систем, участьімунометаболічного континууму, що дає можливість диференційовано керувати лікувально – профілак-тичними заходами із використанням запропонованої системи клінічного моніторингу. Дістала подальшого розвитку концеп-ція інтеґративності патогенетичних механізмів поєднаних за-хворювань, поряд з чим, доведена значущість метаболічної ін-дивідуальності хворих. Виявлені клініко – метаболічні варіанти та виведені формули стану і розладів окислювального гомео-стазу, що дозволило обґрунтувати напрямки антиоксидантної терапії і алгоритми оцінки її ефективності. Уперше на підґрунті поглибленого вивчення коморбідного фону одержані дані щодо прогностичного значення спільних для хронічних захворювань шлунково-кишкового тракту та легенів чинників ризику та на цій основі, удосконалено діагностику захворювань в умовах їх поєднання. З позицій органосистематики досліджено взаємо-зв'язок між конституційними особливостями хворих та мор-фологічними і функціональними показниками шлунка. Визна-чено особливості формування психосоматичного стану при по-єднаній патології, обґрунтовано клінічні алгоритми і систему оцінки тяжкості та диференційної діагностики найбільш по-ширених форм психосоматичних розладів при поєднаній па-тології. Уперше доведено, що в патогенезі поєднаної патоло-гії визначальну роль має не тільки стан ферментативного ла-нцюга антиоксидантного захисту, а й рівень окисної модифі-кації білків та біоенергетики клітин. Обґрунтовано класифі-кацію метаболічних реакцій, їх клінічні еквіваленти та напря-мки корекції при поєднаних захворюваннях у молодому віці. Доведено, що у разі поєднаного перебігу хронічних захворю-вань травної та бронхолегеневої систем імунна система хара-ктеризується не накопичувальним, а функціонально – домі-нантним характером змін на рівні клітинної та гуморальної ланок; виявлені особливості імунного захисту та обґрунтова-на діагностика компенсаторних реакцій і клініко – імунних варіантів розладів та напрямки їх корекції. Новою є обґрунто-вана, концептуальна модель прогнозування ризику, удоскона-лення діагностики та принципів патогенетичної корекції ме-таболічних змін у хворих з поєднаними хронічними захворю-ваннями, застосування якої можливе при інших клінічних ва-ріантах поєднання. Ступінь впровадження: результати дослідження впроваджені на різних рівнях медичної допомоги, зокрема у лікувально – діагностичний процес Харківської, Дніпропетровської, Полтавської обласних клінічних лікарень, клінічного відділу Інституту гігієни праці та професійних захворювань, Інституту терапії ім. Л.Т.Малої АМН України, а також у навчальний процес кафедр лікувального та профілактичного профілю Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця, Харківського національного медичного університету, Харківської медичної академії післядипломної освіти, Дніп-

ропетровської державної медичної академії МОЗ України та БКЛ №17 м. Харкова. Результати дослідження є методологічною основою виконан-ня пріоритетної прикладної наукової теми «Обґрунтування та впровадження системи регіонального моніторингу здоров'я дітей та підлітків в умовах реформування первинної медико – санітарної допомоги населенню України», що виконується як державне замовлення МОЗ України. На рівні первинної медико-санітарної допомоги: у лікувально - діагностичний процес для використання в скрінінгових обстеженнях організованих контингентів осіб молодого віку опрацьовані алгоритми оцінки ризику хронічних захворювань, якими враховується комплекс несприятливих екзо- та ендогенних чинників, клініко – анамнестичного обстеження з метою ранньої діагностики поєднаної патології. На другому рівні медичної допомоги: для включення до лікувально – діагностичних стандартів обґрунтовані удосконалені методи клінічного та інструментального обстеження хворих молодого віку: спосіб діагностики морфотипу шлунка людини, спосіб оцінки тяжкості порушень моторноевакуаторної функції шлунку, спосіб діагностики та оцінки тяжкості психосоматичних розладів. При індивідуалізації лікувальної тактики щодо застосування антиоксидантних та імунокорегуючих засобів в системі комплексного лікування хворих зпоєднаними захворюваннями слід враховувати стан імунометаболічного континууму за параметрами метаболічного профілю, а також типи компенсаторних реакцій окислювального гомеостазу та системи імунного захисту. На рівні спеціалізованої медичної допомоги: застосування клінічної класифікації метаболічних реакцій системи окислювального гомеостазу та імунного захисту для діагностики стану та патогенетично обґрунтованої корекції змінених функцій цих систем у хворих молодого віку. З метою індивідуалізації та забезпечення фармакотерапевтичного впливу і виключення поліпрагмазії у лікувальній тактиці слід враховувати „мішені" антиоксидантного та імунокорегуючого впливу. Сфера (галузь) використання: медицина: профілактична та клінічна, терапія, гастроентерологія, пульмонологія.

2. Object of the research: chronic diseases of the lungs, combined with chronic diseases of gastrointestinal tract in persons of young age. Purpose of the research: to elaborate a pathogenetically substantiated system of clinical monitoring and early diagnostics of clinical versions of combined pathology of digestive and respiratory systems and determine ways of increase of efficiency of medical-preventive measures on the base of study of immunometabolic continuum in persons of young age. Methods of research: clinical-population, clinical-anamnestic, clinical-functional: biochemical, biophysical, immunological, morphologic, clinical-analytic, clinical-informational, statistical methods. Practical significance of the obtained findings: The research theoretically generalizes and solves a scientific problem – joint development mechanism of associated chronicle diseases of gastrointestinal tract and bronchopulmonary system in young age, role of immunemetabolic continuum in associated pathology development areidentified from the position of novel scientific approach with application of the evidence – based medicine methodology that gives opportunity to carry out differential management of curative and preventive measures using the suggested system of associated chronicle diseases clinic monitoring and early detection. For achievement of the purpose and performance of the research's tasks the complex program is grounded, the basic stages of which are consistently executed at several levels of complexity: clinical – population – joint hazards prevalence is studied in five – year prospective research (cohort method) of persons with chronicle diseases of digestive system and bronchopulmonary system bronchopulmonary system. At clinical – functional level: in representative patients groups the clinical course is investigated concerning syndromologic, psychosomatic and morphofunctional aspects. At clinical – metabolic: in representative groups the free-radical metabolism subjected to duration, severity, form and clinicalvariants of chronicle diseases and also the immune profile of young age patients with associated chronicle diseases are studied. Scientific novelty: In the research the conception of integral pathogenic mechanisms of associated diseases has got its further development along with the significance of the patients' metabolic individuality has been proved. Revealed clinical - metabolic variants and deduced formulas of free – radical metabolism (FRM) condition and disorders have given opportunity for substantiation of the antioxidant therapy direc-tions and for grounding of estimation algorithm of the therapy efficiency among the patients of young age. For the first time in comorbid background advanced study the information about prognostic value of hazards common for the chronicle diseases of gastrointestinal tract and bronchopulmonary system is re-ceived on the basis of that the diagnostics of the diseases in the case of their

combination is improved. From the positions of organosystematic approach the interde-pendence between constitutional (somatotype, body structure), morphological (form, position) and functional (motor activity, acidification, peptic ulcer presence) stomach characteristics is studied of young age patients with associated chronicle diseases of gastrointestinal tract and bronchopulmonary system. The fea-tures of psychosomatic status forming in the case of associated digestive and bronchopulmonary pathology are specified, clini-cal algorithms and system of severity estimation and differential diagnostics of the most widespread psychosomatic disorders types of young age patients suffering from associated chronicle diseases are substantiated. For the first time it is proved that the determining role in the associated pathology pathogenesis belongs not only to the condition of antioxidant defence fermentative chain but also to the level of oxidative modification of proteins, nucleic acids, cells bioenergetics and glycolysis mechanisms. Received information gives opportunity to ground classificationofmetabolic reactions, their clinical equivalents and directions of associated chronicle diseases compensation in young age. It is verified that in the case of associated chronicle diseases the immune system is characterized not by accumulative but by functionally dominant type of changes at the cellular and hu-moral levels. Revealed features of immune defence forming at isolated and combined clinical variants allow elaborating the differential diagnostics of compensative reactions and clinic-immune variants of the disorders with grounding of their correc-tion in the system of complex treatment of young age patients. The novelty is also represented by substantiated conceptual model of risks prognostics, diagnostics perfection and patho-genic correction of metabolic – related changes for young age patients with associated chronicle diseases of gastrointestinal tract and bronchopulmo-nary system which is also applicable for other comorbidities clinical variants. Degree of introduction: The results of the researchare introduced at different levels of medical aid, in particular, in medical-diagnostic process of Kharkiv, Dnepropetrovsk, Poltava regional clinical hospitals, clinical department of Institute of Labor Hygiene and Occupational Diseases, L. T. Malaya Institute of Therapy of AMS of Ukraine, as well as into educational process of the de-partments of medical and preventive profile of A. A. Bo-gomolets National Medical University, Kharkiv National Medical University, Kharkiv Medical Academy of Postgraduate Education, Dnepropetrovsk State Medical Academy and Kharkiv multiprofile clinical hospital No. 17. The practical value of the research is presented by application of system approach to associated chronicle diseases diagnostics and treatment improvement for the young age patients using as a basis the diagnostic value of joint hazards and determination of integrative pathogenic mechanisms of the pathology origination and development. The risk stratification system, early (pathometric) diagnostics and prophylaxisof associated chronicle diseases of gastrointestinal tract and bron-chopulmonary system of young ages is grounded. The standardized method of individual and population evaluation of high associated chronicle diseases risk and clinical monitoring system are worked out. The results of the research make a scientific basis for priority applied scientific subject with the priority state financing « Substantiation and implementation of regional health monitoring system of children, teenagers and persons of young age in the conditions of primary health care reforms in Ukraine» which is executed within the frameworks of intersectoral regional program «Health of the nation for 2002-2011». At the level of primary medical-sanitary aid into medi-cal-diagnostic process – for using in screening researches of persons of young age, algorythms of estimation of risk for chronic diseases are worked out, the ifluence of the complex of unfavorable exo- and endogenous factors, as well as clinical-anamnestic factors is taken into account with the aim of early diagnostics of combined pathology. At the second level - for including into medical-diagnostic standards, the improved methods of clinical and instrumental checkup: a method for diagnostics of the stomach morphological type, a method for estimation of severity of motor-evacuation disorders of the stomach, a method for diagnostics and estimation of the severity of psychosomatic disorders. During individualization of medical tactics concerning use of antioxidant and immunocorrection preparations, the state of immunometabolic continuum is taken into account by indices of metabolic and immune profiles, as well as types of compensatory reactions of oxidative homeostasis. At the level of specialized aid: a clinical classification of metabolic reactions of oxidative homeostasis and immune protection is applied for diagnostics and directed correction of changed functions of these systems in persons of young age with combined pathology. Sphere of application: preventive and clinical medicine, therapy, gastroenterology, pulmonology.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Біловол Олександр Миколайович
2. Bilovol Oleksandr M.

Кваліфікація: д.мед.н., 14.01.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пасієшвілі Людмила Михайлівна
2. Пасієшвілі Людмила Михайлівна

Кваліфікація: д.мед.н., 14.01.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чухрієнко Неоніла Дмитрівна
2. Чухрієнко Неоніла Дмитрівна

Кваліфікація: д.мед.н., 14.01.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Майкова Тетяна Володимирівна
2. Майкова Тетяна Володимирівна

Кваліфікація: д.мед.н., 14.01.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Ковальова Ольга Миколаївна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Ковальова Ольга Миколаївна
Відповідальний за підготовку облікових документів	
Реєстратор	
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Т.А.